

Paola Korošec (1913-2006)

V častitljivi starosti 93 let se je 4. julija 2006 v Ljubljani izteklo življenje dr. Paole Korošec, skoraj do zadnjega neutrudno snujoče znanstvenice - arheologinje. Rojena je bila 18. avgusta 1913 v Pulju v slovenski družini Vračko, izvirajoči po materini strani iz Furlanije, po očetevi pa iz Prlekije. Zaradi sprememb, ki jih je povzročila prva svetovna vojna, se je družina kmalu preselila v Srbijo. Osnovno šolo je Paola Korošec obiskovala v Zemunu, gimnazijo pa v Beogradu, kjer je na univerzi leta 1938 diplomirala iz umetnostne zgodovine. Na strokovno pot arheologinje je stopila v Sarajevu, kjer je bila v letih 1940-1945 zaposlena kot kustosinja v tamkajšnjem Zemaljskem muzeju. Njeno delo je v tem času in v poznejših letih strokovno bogatilo sodelovanje z možem, znamenitim arheologom dr. Josipom Korošcem (1909-1966). Po preselitvi v Slovenijo, najprej na Ptuj, nato pa leta 1949 v Ljubljano, se je predvsem posvečala ključnim temam iz eneolitnega obdobja in zgodnjega srednjega veka. Z disertacijo iz zgodnesrednjeveške arheologije je leta 1968 tudi doktorirala na Filozofski fakulteti v Ljubljani. S svojim delovanjem je stekala trdne vezi z mnogimi tujimi strokovnjaki in sodelovala na številnih znanstvenih srečanjih in v različnih strokovnih združenjih. V zadnjih dveh desetletjih prejšnjega stoletja je bila vključena v raziskave Znanstvenega inštituta ljubljanske Filozofske fakultete. Leta 1998 je prejela nagrado Slovenskega arheološkega društva za življenjsko delo.

Univerzitetna izobrazba in okolje, v katerem se je zaposlila, sta Paola Korošec najprej usmerila k stečkom, edinstveni srednjeveški kulturni dediščini Bosne in Hercegovine. Njim je namenila svoj prvi članek, ki mu je nekaj let pozneje dodala še popis nekropol s takšnimi nagrobnimi spomeniki v okolici Travnika. Umetnostnozgodovinski pogled je v nekaterih študijah zadržala tudi pozneje, ob kamnitih spomenikih s figuralnimi upodobitvami in pleteninasto ornamentiko je na ta način obravnavala tudi drobne arheološke najdbe. Pri preučevanju emajla na ptujskem nakitu je že leta 1950 opozorila na ikonografske značilnosti izdelkov. Te so jo pozneje tudi vodile pri kulturnem opredeljevanju slovanskega zgodnjega srednjega veka na ozemlju vzhodnih Alp (1967). Takšno gledanje se je v

zadnjem času v Sloveniji uveljavilo in poglobilo tudi s prispevki drugih raziskovalcev.

Usmeritev v arheologijo je Paolo Korošec pripegljala na arheološka najdišča. V letih 1946 in 1947 je sodelovala pri izkopavanju velike staroslovanske nekropole, kar je pomembno zaznamovalo njeno bodoče delo. Terenskim raziskavam je ostala zvesta štiri desetletja. Vodila je več izkopavanj v Sloveniji, najpomembnejša med njimi so bila v Turnišču pri Ptujju, na Svetih Gorah nad Bistrico ob Sotli in v Ajdovski jami pri Nemški vasi, skupaj z možem je sodelovala tudi pri delu na arheoloških najdiščih drugod po Jugoslaviji. Za njeno terensko delo je značilno, da je vedno poskrbela za hitro objavo izkopanih najdb, kar potrjuje tudi njena obsežna bibliografija. S članki je sodelovala v številnih strokovnih revijah, vse od prve številke *Arheološkega vestnika* pogosto tudi na straneh te revije, v kateri je objavila več kot 40 prispevkov.

Seznam njenih tiskanih del dokazuje, da se ni le leto za letom rada vračala na nekatera najdišča, ampak se je z raziskovalnim zanosom vedno znova lotevala tudi določenih tem, dokler jih ni pripeljala v strnjeni obliki do načrtovanega zaključka. Takšna tematika je obdobje eneolitika, ki se mu je začela posvečati v petdesetih letih prejšnjega stoletja. Najprej je preučevala problematiko panonskega in dalmatinskega ozemlja ter na podlagi gradiva z najdišč na Ljubljanskem barju (monografijo je objavila skupaj z J. Korošcem leta 1969) in z novimi podatki, pridobljenimi z izkopavanji v Ajdovski jami, raziskovanje zaključila s preglednim člankom o eneolitiku Slovenije (1973). Znotraj te tematike jo je zanimal tudi kult mrtvih v Ajdovski jami (1970). K tej temi se je vrnila v letih 1981-1982 in v svojem zadnjem članku leta 2003.

Podobno velja tudi za njeno preučevanje poznoantičnega obdobja. Najprej je pronicljivo opozorila na osamljeni grob na nekropoli na ptujskem gradu, ki ga je opredelila v čas zgodnjega preseljevanja ljudstev (1968), nato pa so sledila poročila z njenih izkopavanj (1967-1976) o novih odkritjih na Svetih Gorah nad Bistrico ob Sotli, med drugim o sledovih poznoantične poselitve. Leta 1978 je raziskovanje tega obdobja zaključila s preglednim člankom o problematiki preseljevanja ljudstev na

vzhodnoalpskem območju, pravilnost njene opredelitve ptujskega groba pa so kmalu potrdila nova arheološka izkopavanja, ko je bila v letih 1986-1988 na ptujskem gradu odkrita manjša nekropola iz 5. stoletja.

Zelo pomembno je delo, ki ga je dr. Paola Korošec opravila na področju staroslovanske arheologije. Na to pot je stopila že v času službovanja v Sarajevu, ko je objavila članek o zgodnjerednjeveški nekropoli v Junuzovcih pri Bosanski Gradiški. Svoje znanje je poglobila pri raziskovanju grobišča, ki so ga pod vodstvom J. Korošca izkopali na ptujskem gradu v letih 1946 in 1947. Znotraj navidez trdnih in enovitih celot je postopoma začela z veliko intuitivnostjo ugotavljati različnosti. V množici skoraj štiristo grobov je ovrednotila različne sklope, od obeh velikih, ki pripadata panonski belobrdski kulturi in alpski ketlaški kulturi, do majhnih kulturnih drobcev, v katerih se kažejo moravski in madžarski vplivi. Vprašanja, ki jih po njenem mnenju zastavlja odkritje groba z zlatim nakitom, je poskušala razrešiti v raziskavi *Prispevek k izpovednosti velikega moškega zlatega prstana z grajske vzpetine v Ptujju* (1997). Z namenom, da bi omogočila pregled nad celotnim gradivom in s tem tudi korektno presojo novih ugotovitev, pa je leta 1999 objavila novo, dvojezično in z odličnimi risbami predmetov opremljeno monografijo o tej pomembni nekropoli.

Kot je bilo zapisano že v jubilejnim zapisu ob devetdestletnici dr. Paole Korošec, je doma in v tujini vsekakor najodmevnejša njena poglobljena analiza ketlaške kulture: "Z novo, izvirno umestitvijo te, že stoletje znane arheološke kulture, je dr.

Paola Korošec zaokrožila zbirko gradiva z najdišč na ozemlju od Furlanije do Panonske nižine, od severnega Jadrana do srednjega Podonavja. Do tedaj enotno materialno kulturo je razdelila - z vmesno, manj izrazito prehodno skupino - na dva velika sklopa, na karantansko in ketlaško kulturno skupino. Ta izvirna delitev gradiva, ki so ji v bistvenih ugotovitvah kmalu pritrdili tudi drugi raziskovalci (večje razlike ostajajo le pri dataciji), je omogočila nove poglede na naselitvena območja alpskih Slovanov."

Knjižna objava doktorske disertacije dr. Paole Korošec z naslovom *Zgodnjerednjeveška arheološka slika karantanskih Slovanov* (1979) in problematika ketlaške kulture sta postali tema številnih raziskav. Avtorica je to arheološko sliko uokvirila z zgodovinskimi podatki, ki jih je zbrala v študiji *Alpski Slovani, Die Alpenlawen* (1990). Seveda je bilo povsem v skladu z nemirnim raziskovalnim duhom dr. Paole Korošec, da je kmalu to zaokroženo podobo sama želela dopolniti z razpravo, izdano v knjižni obliki z naslovom *Kulturno vrednotenje najdb z grobišča v Köttlachu pri Gloggnitzu* (1994). S tem, da je ponovno ovrednotila eponimno najdišče, je segla k samim koreninam kulture, ki ji je namenila glavnino svojih delovnih moči.

Zato so njeno znanstveno delo in spoznanja trdno vraščena v slovensko arheološko vedo, njena vedra osebnost ostaja za vedno v našem spominu, saj - kot je zapisal pesnik Tomaž Šalamun (v pesmi *Dr. Josip Korošec Dr. Paola Korošec*) - "Paola v bronu spi".

Timotej KNIFIC

Bibliografija Paole Korošec

1940

La nécropole de Han-Hreša. - *Glasnik Zemaljskog muzeja* 52/1940 (1941), str. 45-47.

1942

Rano srednje veki nalaz u Junuzovcima. - *Glasnik Hrvatskih zemaljskih muzeja u Sarajevu* 54/1942, str. 272-280.

1950

Bizantinski import v zgodnjih slovanskih kulturah. - *Arheološki vestnik* 1/1950, str. 123-135.

Emajl v nakitnih predmetih v Ptujju. - V: *Josip Korošec, Staroslovansko grobišče na ptujskem Gradu*. - (Dela 1. razreda SAZU 1). - Ljubljana 1950, str. 315-333.

Slovanske najdbe zgodnjega srednjega veka na Panorami v Ptujju. SAZU. - V: *Arheološka poročila*. - (Dela 1. razreda SAZU 3). - Ljubljana 1950, str. 73-111, pril.

1951

Grob slovanskega bojevnika na Turnišču pri Ptujju. - *Arheološki vestnik* 2/1951, str. 18-30.

Slovanske ostaline na dvorišču SAZU v Ljubljani. - *Arheološki vestnik* 2/1951, str. 156-183.

A. Benac: Radimlja. - Srednjevekovni nagrobni spomenici Bosne i Hercegovine. Sveska I. 1950. - *Arheološki vestnik* 2/1951, str. 80-82.

1952

Srednjevekovne nekropole okoline Travnika. - *Glasnik Zemaljskog muzeja u Sarajevu* 7/1952, str. 375-407.

1953

Predzgodovinsko in staroslovansko grobišče pri Turnišču v bližini Ptujja. - *Razprave 1. razreda SAZU* 3/1953, str. 181-270. Soavtor Josip Korošec.

Staroslovanski grob pri cerkvi Sv. Petra v Ljubljani. - *Arheološki vestnik* 4/1953, str. 324-327.

Pomen slovanskega grobišča na Turnišču blizu Ptuja za slovansko arheologijo v Sloveniji. - *Ptujski zbornik* 1/1953, str. 37-39.

1955

Slovanska najdišča v vzhodni Furlaniji. - *Arheološki vestnik* 6/1955, str. 247-257.

Origines : Raccolta di scritti in onore di Mons. Giovanni Basergera (Società Archeologica Comense), Como 1954, 469 str. - *Arheološki vestnik* 6/1955, str. 355-357.

1956

Nekaj novih podatkov o slavonski kulturi na področju jadranske obale. - *Arheološki vestnik* 7/1956, str. 369-383.

Še nekaj slovanskih najdišč v vzhodni Furlaniji. - *Arheološki vestnik* 7/1956, str. 459-465.

Archaeologia Jugoslavica I, Beograd 1954, 138 str. - *Arheološki vestnik* 7/1956, str. 324-326.

Dagmar Selling: Wikingerzeitliche und frühmittelalterliche Keramik in Schweden. Stockholm 1955, 277 str. - *Arheološki vestnik* 7/1956, str. 326-327.

1957

Keramika z licensko ornamentiko (Litzenkeramik) na Ljubljanskem barju. - *Arheološki vestnik* 8/1957, str. 9-25.

1958

Odnos pečelske kulturne grupe prema slavonskoj. - *Rad vojvodanskih muzeja* 7/1958, str. 13-20.

1959

Kulturna opredelitev materialne kulture na koliščih pri Igu. - *Arheološki vestnik* 9-10/1958-1959, str. 94-107.

Podela slavonske kulture, njeno poreklo i relativna kronologija. - *Rad vojvodanskih muzeja* 8/1959, str. 5-20.

Gero Kurt Karl Maria Merhart von Bernegg : in memoriam. - *Arheološki vestnik* 9-10/1958-1959, str. 301-302.

1961

Rasprostranjenost slavonske kulturne grupe. - *Glasnik Zemaljskog muzeja. Arheologija* 15-16/1960-1961, str. 141-150, pril.

Poskus delitve slovanske materialne kulture na področju Karantanije. - *Zgodovinski časopis* 15/1961, str. 157-194.

Kupa na nozi u slavonskoj kulturi. - *Zbornik za društvene nauke* 28/1961, str. 5-28.

Arheološki radovi i rasprave I, Zagreb 1958. - *Zgodovinski časopis* 15/1961, str. 240-241.

Diadora, glasilo Arheološkega muzeja v Zadru, sv. 1, 1951, Zadar 1960. - *Zgodovinski časopis* 15/1961 (1962), str. 238-239.

1962

Neka pitanja oko eneolita Dalmacije. - *Arheološki radovi i rasprave* 2/1962, str. 213-238.

Pontsko-stepski elementi i slavonska kultura. - *Zbornik za društvene nauke* 32-33/1962, str. 5-18.

1963

Zeitliche und kulturelle Einleitung einiger Funde aus Vinomer. - V: *Munera archaeologica Iosepho Kostrzewski*. - Poznan 1963, str. 129-137.

Diadora, glasilo Arheološkega muzeja v Zadru, sv. 2, 1960-1961, Zadar 1962. - *Zgodovinski časopis* 17/1963 (1964), str. 321-322.

Velká Morava. Tisíciletá tradice státu a kultury. - *Argo* 2/1963, str. 115-116.

1964

Poročilo o površinskih najdbah novega kolišča na "Partih" pri Igu. - *Poročilo o raziskovanju neolita in eneolita v Sloveniji* 1/1964, str. 47-55, pril.

1965

Prazgodovinska gomila v Pavlovi vasi pri Tržišču na Dolenjskem. - *Poročilo o raziskovanju neolita in eneolita v Sloveniji* 2/1965, str. 73-78.

Neolitske in eneolitske ostaline iz okolice Krškega. - *Poročilo o raziskovanju neolita in eneolita v Sloveniji* 2/1965, str. 55-71.

Soavtorica Marjana Uršič.

1966

Tehnika "damasciranja" na slovanskem nožu iz groba nekropole na Ptujem gradu. - *Zgodovinski časopis* 19-20/1965-1966, str. 95-101.

Problem der Grossmährischen Elementen auf dem Gräberfeld auf der Burg von Ptuj. - *Sbornik Národního muzea v Praze. Řada A Historie* 20/1966, str. 179-189.

1967

Kulturna opredelitev slovanskega zgodnjega srednjega veka na ozemlju Vzhodnih Alp. - *Arheološki vestnik* 18/1967, str. 317-332.

Staroslovansko grobišče ob cerkvi na Drulovki. - *Arheološki vestnik* 18/1967, str. 427-432.

Dva bronasta prstana iz prazgodovinske gomile v Pavla vasi pri Tržišču na Dolenjskem. - *Arheološki vestnik* 18/1967, str. 433-434.

Neke pojave u istočnoalpskom području u vezi sa zvončastom čašom sjeverne Italije. - *Arheološki radovi i rasprave* 4-5/1967, str. 299-318.

1968

Elementi obdobja preseljevanja narodov na nekropoli na Ptujem gradu. - *Arheološki vestnik* 19/1968, str. 287-294.

1969

Najdbe s koliščarskih naselbin pri Igu na Ljubljanskem barju. - (Arheološki katalogi Slovenije 3). - Ljubljana 1969, 164 str., 145 tab. Soavtor Josip Korošec.

Raziskave na Svetih Gorah na Bizeljskem. - *Arheološki vestnik* 20/1969, str. 239-256.

Svete Gore na Bizeljskem. - *Varstvo spomenikov* 13-14/1968-1969, str. 175-176. Soavtor Stanko Škaler.

Arheološka raziskovanja na Svetih Gorah nad Bizeljskim. - *Dolenjski razgledi* 2/1969, št. 4 (30. 1.), str. 35-36.

1970

Elementi obdobja preseljevanja ljudstev na nekropoli na Ptujem gradu. - *Zgodovinski časopis* 24/1970, str. 77-81.

Kult mrtvih v Ajdovski jami pri Nemški vasi. - V: *Adriatica praehistorica et antiqua*. - Zagreb 1970, str. 123-126.

1971

La nécropole de Ptujski grad, Ptuj. - (Inventaria archaeologica 13). - Ljubljana 1971, 15 fol.

Kulturni in časovni oris slovanskega zgodnjega srednjega veka na območju Slovenije. - *Arheološki vestnik* 21-22/1970-1971, str. 95-110.

Še nekaj misli o zgodnesrednjeveški figuralni plastiki v Sloveniji. - *Arheološki vestnik* 21-22/1970-1971, str. 253-268.

1972

Zgodnesrednjeveška nekropola na Ptujem gradu. - *Zgodovinski časopis* 26/1972, str. 13-31.

Period seobe naroda u Sloveniji. - *Materijali* 9/1972, str. 39-62.

Svete Gore na Bizeljskem. - *Arheološki pregled* 14/1972, str. 112-114.

Skender Anamali, Hena Spahiu: Varreza e hereshme mesjatara e Krujes. - *Argo* 11/1972, str. 66-68.

1973

Predistoriska naselba Barutnica kaj Amzibegovo v Makedonija: izveštaj za iskopavanje vo 1960. - (Dissertationes et monographiae 15). - Prilep 1973, 90 str., 32. tab., pril. Soavtor Josip Korošec.

Sv. Gore v preteklosti. - Bistrica ob Sotli 1973, 27 str.

Eneolitik Slovenije. - *Arheološki vestnik* 24/1973, str. 167-216.

Svete Gore bei Bizeljsko in frühslawischer Zeit. - *Balcanoslavica* 2/1973, str. 125-136, pril. Soavtor Josip Korošec.

Interesantan nalaz iz danilsko-hvarskog kulturnog kruga. - *Diadora* 6/1973, str. 167-171.

1974

Pomen školjk *pectunculus* v srednjeveških grobovih Gorenjske. - *Situla* 14-15/1974, str. 327-331.

Bribir i njegova okolica u prepovijesno doba. - *Diadora* 7/1974, str. 5-33. Soavtor Josip Korošec.

Prilog o nekim oblicima ranosrednjevekovne slavenske keramike sa slovenačkih nalazišta. - *Balcanoslavica* 3/1974, str. 13-25.

La fine dell'eneolitico e l'inizio del bronzo nelle regioni delle Alpi sudorientali. - *Preistoria Alpina* 10/1974, str. 67-72.

Svete Gore na Bizeljskem. - *Varstvo spomenikov* 17-19/1974, str. 165-167. Soavtor Josip Korošec ml.

Svete Gore nad Sutlom - rimsko i ranosrednjevekovno nalazište. - *Arheološki pregled* 16/1974, str. 112-113.

1975

Etnički problem groba iz Gojače-Morlek u Sloveniji. - *Zbornik Narodnog muzeja u Beogradu* 8/1975, str. 265-275.

Prispevek k reševanju problema zgodnjerednjeveškega objekta z nekropole na Ptujem gradu. - *Ptujski zbornik* 4/1975, str. 119-140.

Herkunft der karantanisch-köttlacher Schmuckgegenstände mit besonderem Akzent auf der Scheibenfibel. - *Balcanoslavica* 4/1975, str. 9-21.

Poročilo o raziskavah v Ajdovski jami 1967. leta. - *Poročilo o raziskovanju neolita in eneolita v Sloveniji* 4/1975, str. 170-209, pril.

Svete Gore nad Sutlom - rimsko, kasno antično in srednjevekovno najdišče. - *Arheološki pregled* 17/1975, str. 127-128.

1976

Arheološke raziskave na Svetih Gorah nad Sotlo. - *Arheološki vestnik* 25/1974, str. 483-517.

Materialna kultura karantansko-ketlaškega kroga in sosednje pokrajine v tem času. - *Arheološki vestnik* 27/1976, str. 309-313.

Neke interesantne pojave s neolitskog naselja "Krivača" kod Bribirskih Mostina. - *Materijali* 12/1976, str. 25-46.

Staroslovenski Ptuj. - V: *Velika arheološka nalazišta u Sloveniji.* - (Popularna nauka 5). - Beograd 1976, str. 74-82, pril.

Die ältesten Staatsbildungen im Lichte der archäologischen Funde auf dem Gebiete der Südostalpen. - *Balcanoslavica* 5/1976, str. 101-110.

Svete Gore nad Sutlom - višeslojni lokalitet. - *Arheološki pregled* 18/1976, str. 122-123.

Le problème de néolithique en Slovénie. - V: IXe Congrès / Union Internationale des Sciences Préhistoriques et Protohistoriques : résumés des communications : Nice, 13-18 septembre 1976, Nice, 1976, str. 351.

Napoved o arheologih v Kopru. - *Naši razgledi* 25/1976, št. 17 (10.9.), str. 455.

1977

Das Problem der Kulturgruppe "mit Keramik" im frühslawischen Horizont auf dem Gebiete der Südostalpen. - *Balcanoslavica* 6/1977, str. 79-89.

Arheološke raziskave na bloku B-5. - V: *Arheologija v Ptuj: izbor najdb v zadnjih letih izkopavanj.* - Ptuj 1977, str. 16-19.

Svete Gore nad Sotlo. - *Varstvo spomenikov* 21/1977, str. 295-297.

Poetovio - Ptuj. - *Arheološki pregled* 19/1977, str. 60-63.

1978

Arheološke raziskave na Svetih Gorah ob Sotli v letu 1974. - *Arheološki vestnik* 29/1978, str. 432-463. Soavtor Josip Korošec ml.

Svete Gore nad Sotlo v času zatona antike. - *Arheološki vestnik* 29/1978, str. 519-528.

The probleme concerning the time of Great Migrations in the East Alpine region. - V: *Problemi seobe naroda u Karpatskoj kotlini.* - Novi Sad 1978, str. 75-81.

1979

Zgodnjerednjevska arheološka slika karantanskih Slovanov. - (Dela 1. razreda SAZU 22/1 in 22/2). - Ljubljana 1979. - 2 zv., 372 in 248 str.

Ptuj. - *Varstvo spomenikov* 22/1979, str. 301-303.

1980

Posodi z žigom lončarja iz Rabelčje vasi v Ptuj. - *Arheološki vestnik* 31/1980, str. 18-22.

Skeletni grob z bloka B-III v Ptuj in materialna kultura tega obdobja. - *Arheološki vestnik* 31/1980, str. 38-54.

Starokrščanska svečnika iz Rogoznice v Ptuj. - *Arheološki vestnik* 31/1980, str. 55-61.

Kamnita sekira-kopača iz Rabelčje vasi v Ptuj. - *Situla* 20-21/1980, str. 43-44.

Ptuj - staroslovenska nekropola na Ptujem gradu. - V: *Rešena arheološka dediščina Slovenije (1945-1980).* - Ljubljana 1980, str. 102-103.

Köttlacher Kultur. - V: *Enzyklopädie zur Frühgeschichte Europas.* - Berlin 1980, str. 109-112.

Istraživanje na Bribirskoj glavici u Bribiru. - *Diadora* 9/1980, str. 95-145.

1981

Sistematske raziskave na turnirskem prostoru Ptujkega gradu v letu 1979. - *Arheološki vestnik* 32/1981, str. 25-42.

Neuere archäologische Forschungen in der Höhle Ajdovska jama bei Nemška vas in Verbindung mit dem Totenkult. - *Archaeologia Iugoslavica* 20-21/1980-1981, str. 12-15.

Staroslavenski Ptuj. - V: *Spašeno arheološko blago Slovenije od 1945-1980.* - Ljubljana 1981, str. 70-71.

Odgovor na diskusijo. - *Arheološki vestnik* 32/1981, str. 606-607.

1982

Nekaj zanimivih kosov steklenih posod iz Rabelčje vasi v Ptuj. - *Arheološki vestnik* 33/1982, str. 13-32.

Egipčanske najdbe iz Rabelčje vasi pri Ptuj. - *Arheološki vestnik* 33/1982, str. 33-39.

Predjama konec 4. do sredine 5. stoletja. - *Arheološki vestnik* 33/1982, str. 84-114.

Kult mrtvih v luči najnovejših raziskav v Ajdovski jami pri Nemški vasi. - *Poročilo o raziskovanju paleolita, neolita in eneolita v Sloveniji* 9-10/1981-1982, str. 15-20.

Stjepan Gunjača (1909-1981). - *Arheološki vestnik* 33/1982, str. 513-514.

1983

Odlomek gutturnija iz Poetovione. - *Arheološki vestnik* 33/1982, str. 44-46.

Die Waffen aus Gräbern der frühmittelalterlichen Nekropole auf der Burg von Ptuj. - *Balcanoslavica* 10/1983, str. 37-43.

Nemška vas - XII Krško - Ajdovska jama. - *Varstvo spomenikov* 25/1983, str. 190-193. Soavtorja Milena Horvat in Martin Horvat.

1984

Beziehungen des karantanischen Kreises zu den Kulturmanifestationen der Nachbargebiete. - V: *Interaktionen der mitteleuropäischen Slawen und anderen Ethnika im 6.-10. Jahrhundert.* - Nitra 1984, str. 151-155.

Ajdovska jama u prošlosti. - V: *Deveti jugoslavenski speleološki kongres.* - Zagreb 1984, str. 601-607.

Nemška vas, XII, Krško. - *Varstvo spomenikov* 26/1984, str. 195-196. Soavtorja Milena Horvat in Martin Horvat.

1985

Ungarische Elemente aus der Nekropole auf der Burg zu Ptuj. - *Arheološki vestnik* 36/1985, str. 337-350.

Orožje iz slovanskih grobov zgodnjerednjevške nekropole na Ptujem gradu v Ptuj. - *Ptujski zbornik* 5/1985, str. 431-434.

Ajdovska jama, Krško - neolitsko nalazište. - *Arheološki pregled* 24/1985, str. 46.

1986

Arheološke najdbe : 300 let zgodovine v Kartuševi jami - letos uspela izkopavanja v Ajdovski jami pri Nemški vasi. - *Naš glas* 7/1986, št. 9 (3. 10.), str. 29-31.

1987

Belobrdska kultura. - V: *Enciklopedija Slovenije* 1. - Ljubljana 1987, str. 220.

5. mednarodni kongres slovanske arheologije v Kijevu. - *Arheološki vestnik* 38/1987, str. 455-456.

Gérard Sauzade: Les sépultures du Vaucluse du Néolithique à l'Age du Bronze, *Études quaternaires* 6, Paris 1983. - *Arheološki vestnik* 38/1987, str. 465-468.

Totju Totev: Preslavsko zlatno s'krovište, Sofija 1983. - *Arheološki vestnik* 38/1987, str. 483-484.

1988

Drulovka. Arheologija. - V: *Enciklopedija Slovenije* 2. - Ljubljana 1988, str. 347. Soavtor Milan Sagadin.

Einige Angaben über den heidnischen Glauben aus den frühmittelalterlichen Gräbern der Ptujnekropolen. - *Balcanoslavica* 13-15/1986-1988, str. 49-55.

1989

Bronastodobni elementi iz jame pod jamskim gradom v Predjami. - *Arheološki vestnik* 39-40/1988-1989, str. 333-344.

Nekaj pripomb ob razstavi in katalogu "Longobardi a Romans d'Isonzo". - *Zgodovinski časopis* 43/1989, str. 601-605.

1990

Alpski Slovani. - (Razprave Filozofske fakultete). - Ljubljana 1990, 60 str.

Milan Sagadin: Kranj - Križišče Iskra. Nekropola iz časa preseljevanja ljudstev in staroslovanskega obdobja. Ljubljana : Narodni muzej, 1988. - *Zgodovinski časopis* 44/1990, str. 150-154.

1993

Srebrn rimski prstan s Ptuja-Rabelčja vas : zaščitne raziskave leta 1977. - V: *Ptujski arheološki zbornik.* - Ptuj 1993, str. 263-269.

1994

Kulturno vrednotenje najdb z grobišča v Kötllachu pri Gloggnitzu. - (Razprave Filozofske fakultete). - Ljubljana 1994, 75 str.

Elica Maneva: Srednovekoven nakit od Makedonija. Kulturno istorisko nasledstvo na Republika Makedonija 28. Skopje 1992. - *Arheološki vestnik* 45/1994, str. 280-286.

1996

Kronološka i kulturna ocjena triljskog nalaza. - *Starohrvatska prosvjeta* Ser. 3, 21/1995, str. 87-96.

Figuralna oljenka z izkopavanj na stanovanjskem bloku B-V na Ptuj - Rabelčja vas. - *Ptujski zbornik* 6/1996, str. 189-198.

Grob številka 355 z grajske nekropole v Ptuj. - *Ptujski zbornik* 6/1996, str. 405-415.

1997

Prispevek k izpovednosti velikega moškega zlatega prstana z grajske nekropole v Ptuj. - (Razprave Filozofske fakultete). - Ljubljana 1997, 56 str.

Protozgodovinski horizont na zahodni terasi grajskega hriba na Ptuj. - *Časopis za zgodovino in narodopisje* n. v. 33/1997, str. 167-184.

Svete Gore nad Bistrico ob Sotli v poznorimskem obdobju. - *Arheološki vestnik* 48/1997, str. 333-339.

1998

Svete Gore. Arheologija. - V: *Enciklopedija Slovenije* 12. - Ljubljana 1998, str. 384-385.

1999

Nekropola na ptujem gradu : turnirski prostor. - Ptuj 1999, 157 str., 55 tab.

Development of the early mediaeval Ptuj settlement. - V: *Istorija i kultura drevnih i srednevekovjih Slavan.* - (Trudy VI Meždunarodnogo kongressa slavjanskoj arheologii 5). - Moskva 1999, str. 15-19.

Naselbinska struktura Ptuja v slovanskem obdobju zgodnjega srednjega veka s poudarkom na 9. stol. - V: *Raziskovanje kulturne ustvarjalnosti na Slovenskem.* - (Razprave Filozofske fakultete). - Ljubljana 1999, str. 79-86.

2001

Materialna dediščina alpskih Slovanov. - V: *37. seminar slovenskega jezika, literature in kulture.* - Ljubljana 2001, str. 189-200.

2003

Ajdovska jama - počivališče mrtvih. - *Opuscula archaeologica* 27/2003, str. 81-83.